

Hem > ... > Rättsliga Åtgärder > Rättshjälp > Estonia

Rättshjälp

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Estland

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betalar dem?

I civilrättsliga och administrativa mål består rättegångskostnaderna av den statliga avgiften och säkerheten, kostnaderna för bevisupptagning (t.ex. kostnader för att kalla ett vittne och kostnader för sakkunniga) och de kostnader som parterna i målet och deras ombud ådrar sig (advokatarvoden, resekostnader osv.). Rättegångskostnaderna ska bäras under förfarandet av den part som begär den rättshandling som medför kostnaderna. Vid överklagande eller klagomål ska käranden eller sökanden således betala statens avgift, medan vittnes- eller sakkunnigarvoden ska betalas i förskott av den part som vill kalla ett vittne eller anlita en sakkunnig. Varje part i förfarandet ska betala arvode till sitt ombud.

I slutet av förfarandet åläggs vanligtvis den förlorande parten att ersätta de kostnader som motparten har haft i samband med förfarandet. I civilrättsliga förfaranden innebär ett ogillande av ett överklagande normalt att käranden blir skyldig att ersätta svaranden för de kostnader som denne har haft i samband med domstolsförfarandet. Om överklagandet bifalls ska svaranden däremot åläggas att ersätta kärandens rättegångskostnader. I fall där en förlikning har nåtts delas kostnaderna vanligtvis i enlighet med denna förlikning.

2 Vad exakt är rättshjälp?

Statlig rättshjälp

Statlig rättshjälp innebär att en advokat på statens bekostnad tillhandahåller juridiska tjänster för att företräda en person i domstol eller andra förfaranden, för att upprätta en juridisk handling eller för att ge annan juridisk rådgivning eller representation. Statlig rättshjälp är i första hand avsedd för fysiska personer som på grund av sin ekonomiska situation inte har möjlighet att betala för professionella juridiska tjänster. Statlig rättshjälp tillhandahålls endast av advokater. När domstolen fattar beslut om en ansökan om statlig rättshjälp bedömer domstolen sökandes ekonomiska situation, utsikterna att vinna framgång med sitt anspråk (klagomål, talan, ansökan) och det aktuella ärendets betydelse för sökanden. Ett ombud utses inom ramen för det statliga rättshjälpssystemet, oavsett sökandens ekonomiska situation, i de fall då ett sådant förordnande är obligatoriskt (t.ex. för misstänkta eller tilltalade i brottmål), men även i de fall då domstolen anser att detta är nödvändigt för att skydda personens intressen.

Villkoren och förfarandet för att erhålla statlig rättshjälp fastställs i lagen om statligt finansierad rättshjälp (*riigi õigusabi seadus*) (<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518122023002/consolide>).

Dessutom ges inledande rådgivning, med stöd av staten, till alla personer som bor i Estland och som har en genomsnittlig bruttoinkomst på upp till 1 200 euro under kvartalet före ansökan. Undantaget är familjeärenden som rör ett barns rättigheter, där bruttoinkomstgränsen är 2 000 euro. Inkomsttaket gäller inte heller för juridisk rådgivning för personer med särskilda behov och äldre personer som tillhandahålls på avtalsbasis av Estlands kammare för personer med funktionsnedsättning (*Puuetega Inimeste Koda*) och Estlands pensionärsförbund

(Eesti Pensionäride Ühenduste Liit). Mer information om statligt stödd rättshjälp finns på webbplatsen för justitieministeriet (*Justiitsministeerium*) (<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

3 Vilka krav måste uppfyllas för att man ska få rättshjälp?

Statlig rättshjälp

Fysiska personer beviljas statlig rättshjälp om deras ekonomiska situation vid tidpunkten för behovet av rättshjälp innebär att de inte kan betala för behöriga juridiska tjänster eller om de endast delvis eller i delbetalningar kan betala sådana tjänster eller om deras ekonomiska situation gör att de inte kan uppfylla sina grundläggande försörjningsbehov efter att ha betalat för juridiska tjänster.

Statlig rättshjälp beviljas antingen utan skyldighet att återbetala den statliga rättshjälpsavgiften och kostnaderna för den statliga rättshjälpen (dvs. kostnadsfritt) eller med krav på delvis eller fullständig återbetalning (dvs. mottagaren måste senare återbetala kostnaderna för den statliga rättshjälpen helt eller delvis om kostnaderna inte betalas av någon annan person eller staten). När domstolen fattar beslut om en ansökan om statlig rättshjälp bedömer domstolen sökandes ekonomiska situation, utsikterna att vinna framgång med sitt anspråk (klagomål, talan, ansökan) och det aktuella ärendets betydelse för sökanden. Utsatta personer och andra personer i utsatta situationer får i allmänhet statlig rättshjälp till statens fulla bekostnad.

Ett ombud utses inom ramen för det statliga rättshjälpssystemet, oavsett sökandens ekonomiska situation, i de fall då ett sådant förordnande är obligatoriskt (t.ex. för misstänkta eller tilltalade i brottmål), men även i de fall då domstolen anser att detta är nödvändigt för att skydda personens intressen.

Rättshjälp kan också beviljas juridiska personer som på grund av sin ekonomiska situation inte har möjlighet att betala för juridiska tjänster, i syfte att uppnå de mål som fastställs i de juridiska personernas stadgar på området för miljöskydd eller konsumentskydd eller av andra tvingande hänsyn till allmänintresset.

Statlig rättshjälp beviljas inte om

- 1) sökanden kan tillvarata sina rättigheter själv,
- 2) sökanden inte har rätt till det skydd han eller hon ansöker om,
- 3) sökanden kan bära kostnaderna för de juridiska tjänsterna med sin befintliga och lätt säljbara egendom, med undantag för den egendom som anges i § 14.2 i lagen om statligt finansierad rättshjälp,
- 4) kostnaderna för de juridiska tjänsterna inte förväntas bli högre än två gånger sökandens genomsnittliga månadsinkomst, beräknad på den genomsnittliga inkomsten för de fyra månader som föregår ansökan, med avdrag för skatter, obligatoriska försäkringspremier, kostnader för rättsligt ålagda underhållskostnader och rimliga kostnader för boende och transport,
- 5) det är uppenbart att sökanden har mycket små utsikter att kunna hävda sina rättigheter,
- 6) ansökan görs för att lämna in ett krav på ersättning för ideell skada och det inte finns något tvingande allmänintresse i ärendet,
- 7) tvisten gäller sökandens affärsverksamhet och inte påverkar sökandens rättigheter som inte har anknytning till den verksamheten,
- 8) ansökan görs för att skydda ett varumärke, ett patent, ett bruksmönster, en integrerad kretskortslayout eller någon annan form av immateriell egendom, med undantag av rättigheter som följer av upphovsrättslagen (*Autoriõiguse seadus*),
- 9) ansökan görs i ett ärende där sökanden har ett klart gemensamt intresse med en person som inte är berättigad till statlig rättshjälp,
- 10) ansökan görs för att försvara en rättighet som överförts till sökanden och det finns anledning att tro att rättigheten överfördes till sökanden för att erhålla statlig rättshjälp,

11) tillhandahållande av juridiska tjänster garanteras sökanden enligt ett avtal om rättsskyddsförsäkring eller obligatorisk försäkring,

12) det belopp som sökanden kan komma att erhålla efter det att ärendet har avgjorts är orimligt lågt i jämförelse med den uppskattade kostnaden för rättshjälp som staten ska stå för.

Inledande rådgivning

Från och med den 1 juni 2023 har personer som bor i Estland och som har en genomsnittlig bruttoinkomst på upp till 1 200 euro under kvartalet före ansökan rätt till statligt stödd inledande rådgivning. Undantaget är familjeärenden som rör ett barns rättigheter, där bruttoinkomstgränsen är 2 000 euro. Inkomsttaket gäller inte heller för juridisk rådgivning för personer med särskilda behov och äldre personer som tillhandahålls på avtalsbasis av Estlands kammare för personer med funktionsnedsättning (*Puuetega Inimeste Koda*) och Estlands pensionärsförbund (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*).

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

Statlig rättshjälp

Statlig rättshjälp kan erhållas i alla rättsliga och utomrättsliga förfaranden och i allmänhet för alla juridiska frågor, med några få undantag. Kostnadsfri statlig rättshjälp beviljas inte

- för att framställa ett krav på ersättning för ideell skada och om det inte finns något tvingande allmänintresse i ärendet,
- om tvisten gäller sökandens affärsverksamhet och inte påverkar sökandens rättigheter som inte har anknytning till den verksamheten,
- om ansökan görs för att skydda ett varumärke, ett patent, ett bruksmönster, en integrerad kretskortslayout eller någon annan form av immateriell egendom, med undantag av rättigheter som följer av upphovsrättslagen.

Inledande rådgivning

Inledande rådgivning ges inom alla rättsområden, med några få undantag.

Juridisk rådgivning omfattar inte representation inför domstol, inte heller utarbetande av en rättslig handling, med undantag för

- 1) familjefrågor som rör ett barns rättigheter,
- 2) inlämnande av en ansökan om ett påskyndat förfarande för betalningsföreläggande.

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Det finns inga sådana särskilda förfaranden. De befintliga möjligheterna att få kostnadsfri rättshjälp omfattar även brådskande fall.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Statlig rättshjälp

Ansökningsblanketten för statlig rättshjälp kan erhållas på följande adress:

[Ansökningsblankett för statlig rättshjälp | 91.3 KB | rtf](#)

[Blankett för redogörelse för sökandens ekonomiska situation | 104.24 KB | rtf](#)

Ansökningsblanketten för statlig rättshjälp finns också i avsnittet "Statlig rättshjälp" på det estniska advokatsamfundets (*Eesti Advokatuur*) webbplats: <https://www.riigioigusabi.ee/dokumendid-2>.

Inledande rådgivning

För att boka tid för inledande juridisk rådgivning behöver du kontakta HUGO.legal, registrera dig som kund och betala en personlig avgift på 5 euro. Kontaktuppgifter finns på följande adress: <http://www.juristaitab.ee/>. Du kan också ställa din fråga i [forumet](#) på samma sida. För att ställa en fråga måste du registrera dig med ditt estniska ID-kort.

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

En fysisk person som ansöker om statlig rättshjälp måste till sin ansökan bifoga en undertecknad redogörelse för sin ekonomiska situation och, om möjligt, andra bevis för denna situation. En misstänkt i ett brottmål som begär att en advokat ska utses behöver inte bifoga en redogörelse för sin ekonomiska situation.

Om en person inte är bosatt i Estland måste han eller hon till sin ansökan bifoga en redogörelse för sin egen och sina familjemedlemmars inkomst under de senaste tre åren, utfärdad av en behörig myndighet i personens bosättningsland. Om denna redogörelse inte kan lämnas in av skäl som är oberoende av sökanden, kan beslut om statlig rättshjälp fattas utan redogörelsen.

Formuläret för att deklarerera sin ekonomiska situation finns tillgängligt på justitieministeriets webbplats och hos alla domstolar och advokatbyråer.

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

Ansökningar om statlig rättshjälp lämnas i allmänhet in till en domstol. Vilken domstol en ansökan ska lämnas in till bestäms enligt följande:

- a) Ansökningar om statlig rättshjälp som part i ett civilrättsligt mål, ett förvaltningsmål eller ett brottmål lämnas in till den domstol som handlägger målet eller som har behörighet att handlägga det.
- b) Om en sökande ansöker om statlig rättshjälp för att upprätta en stämningsansökan, en framställan eller ett klagomål i ett mål vid en förvaltningsdomstol eller i ett brottmål, lämnas ansökan in till den domstol som är behörig att pröva stämningsansökan, framställan eller klagomålet.
- c) Ansökningar om statlig rättshjälp för representation i civilrättsliga förfaranden före rättegång eller utomrättsliga förfaranden för förseelser eller för upprättande av en juridisk handling eller annan juridisk rådgivning eller representation lämnas in till distriktsdomstolen på den ort där sökanden har sin hemvist eller till distriktsdomstolen på den ort där de juridiska tjänsterna i fråga antas bli tillhandahållna. Om sökanden inte är bosatt i Estland kan han eller hon också lämna in sin ansökan till den distriktsdomstol inom vars jurisdiktion han eller hon befinner sig.
- d) Ansökningar om statlig rättshjälp för representation i administrativa förfaranden lämnas in till förvaltningsdomstolen på den ort där sökanden har sin hemvist eller till förvaltningsdomstolen på den ort där de juridiska tjänsterna i fråga antas bli tillhandahållna.
- e) Om det inte är obligatoriskt att anlita en advokat i brottmålet och den misstänkte inte har utsett någon advokat men vill företrädas av en sådan, lämnas en ansökan om statlig rättshjälp in till den utredande myndigheten eller åklagarmyndigheten.
- f) Om en person ansöker om statlig rättshjälp i egenskap av målsägande i ett brottmål, civilrättslig svarande eller tredje part, beslutar den domstol som handlägger målet eller, vid förundersökning i ett brottmål, den distriktsdomstol som är behörig att handlägga målet i fråga om huruvida personen ska beviljas statlig rättshjälp.
- g) Om en person ansöker om statlig rättshjälp för omprövning beslutar Högsta domstolen om han eller hon ska beviljas statlig rättshjälp.
- h) Ansökningar om statlig rättshjälp för representation i verkställighetsförfaranden lämnas in till den domstol som är behörig att pröva klagomål om åtgärder som vidtagits av en exekutionstjänsteman som genomför verkställighetsförfarandet.

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Information om statlig rättshjälp och inledande rådgivning kan erhållas från domstolar och advokatbyråer. Den som driver advokatbyrå ska se till att den som är i behov av statlig rättshjälp under byråns öppettider kostnadsfritt får förklaringar om grunderna och förfarandena för att få statlig rättshjälp enligt lagen om statligt finansierad rättshjälp. Den som anordnar inledande rådgivning är också skyldig att kostnadsfritt informera den som behöver hjälp om grunderna och förfarandena för att erhålla statlig rättshjälp och vid behov hjälpa till med att fylla i ansökan om rättshjälp på ett korrekt sätt.

Information om möjligheterna till statligt stödd rättshjälp finns på webbplatsen för justitieministeriet (*Justiitsministeerium*) (<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenuused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Statlig rättshjälp

För att få statlig rättshjälp måste ansökningar (punkt 6) i allmänhet lämnas in tillsammans med en redogörelse för sökandens ekonomiska situation (punkt 7) till den domstol som prövar ansökan om statlig rättshjälp (punkt 8).

Ansökningar om statlig rättshjälp ska lämnas in på estniska eller ett annat språk som är vanligt förekommande i Estland (översättning ombesörjs av handläggaren). Ansökan kan också lämnas in på engelska om den som ansöker om rättshjälp är en fysisk person som är bosatt i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller som är medborgare i en annan EU-medlemsstat, eller en juridisk person som har sitt säte i en annan EU-medlemsstat.

I förfaranden där medverkan av en advokat krävs enligt lag behöver en person inte göra någonting för att få statlig rättshjälp. Om inte personen själv har anlitat en advokat är den tjänsteman som genomför förfarandet skyldig att utse en advokat åt personen och personen behöver inte lämna in någon ansökan.

Inledande rådgivning

För att boka tid för inledande juridisk rådgivning behöver du kontakta HUGO.legal, registrera dig som kund och betala en personlig avgift på 5 euro. Kontaktuppgifter finns på följande adress: <http://www.juristaitab.ee/>. Du kan också ställa din fråga i [forumet](#) på samma sida. För att ställa en fråga måste du registrera dig med ditt estniska ID-kort.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Statlig rättshjälp

På begäran av den utredande myndigheten, åklagarmyndigheten eller domstolen utser det estniska advokatsamfundet (*Eesti Advokatuur*) en advokat som ska tillhandahålla statlig rättshjälp. I allmänhet har en enskild person inte rätt att välja vilken advokat som ska ge honom eller henne statlig rättshjälp. En person har dock rätt att ansöka om att få rättshjälp av en viss advokat om advokaten har samtyckt till att ge rättshjälp. I så fall måste namnet på den advokat som gett sitt samtycke omedelbart anges i ansökan om statlig rättshjälp.

Domstolen, åklagarmyndigheten och den utredande myndigheten har inte befogenhet att komma överens med en advokat om tillhandahållande av statlig rättshjälp eller att utse en advokat att tillhandahålla statlig rättshjälp.

Inledande rådgivning

När det gäller inledande rådgivning kan den person som behöver hjälp välja sin egen advokat på grundval av var han eller hon befinner sig och det område som rådgivningen gäller eller hitta en advokatbyrå.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

Nej. Den statliga rättshjälpen täcker kostnader för resor och uppehälle som en advokat eller en person som driver en advokatbyrå ådrar sig i samband med tillhandahållandet av statlig rättshjälp, översättningskostnader

och kostnader för att lämna in bevisning. Dessutom kan domstolen besluta att en person – på dennes begäran – helt eller delvis ska befrias från kostnaderna för förfarandet som processuellt stöd.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

När det gäller statlig rättshjälp eller processuellt stöd som är föremål för delvis ersättning ska kostnaderna bäras av den förlorande motparten, en annan person eller staten.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Ja, det gör det. Den statliga rättshjälpen omfattar överklaganden, kassationsöverklaganden, överklaganden av domar och omprövningsförfaranden.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Om en domstol, en utredande myndighet eller åklagarmyndigheten har beslutat att bevilja statlig rättshjälp kan den, på begäran av den advokat som tillhandahåller rättshjälp eller på eget initiativ, när som helst, i enlighet med det förfarande som fastställs i lagen om statligt finansierad rättshjälp, ompröva om de skäl som anges i lagen för att bevilja rättshjälp till sökanden i fråga fortfarande föreligger och, om de inte längre gör det, avsluta beviljandet av rättshjälp.

Om rättshjälpen upphör att beviljas befrias den advokat som tillhandahåller rättshjälpen från skyldigheten att göra detta, och domstolen fastställer, på advokatens begäran, beloppet för deras rättshjälpsavgift och i vilken utsträckning kostnaderna för rättshjälpen ska ersättas till dem. Samtidigt fastställer domstolen skyldigheten för mottagaren av rättshjälpen att helt eller delvis ersätta staten för det belopp som ska betalas till advokaten.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

Ett beslut om att vägra statlig rättshjälp får överklagas i enlighet med det förfarande som fastställs i den lagstiftning som reglerar det relevanta domstolsförfarandet.

17 Medför ansökan om rättshjälp att preskriptionstiden avbryts?

Nej.

Mer information

För mer information om Estlands system för kostnadsfri rättshjälp, vänligen kontakta justitieministeriet på följande adress:

Justitieministeriet (*Justiitsministeerium*)

Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

Tfn: +372 6208100

E-post: info@just.ee

Senaste uppdatering: 07/11/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.